Szanowny Panie Rzeczniku!

zawracam się do Pana w bulwersującej mnie kwestii:
W 2019 r. przeszłam na emeryturę ZUS w wieku 60 lat zg z istniejącym prawem. W 2023 r, zmarl moj mąż, zatem przeszłam na korzystniejszą emeryturę-rodzinną ,ale wypłacaną przez WBE ( maż był wojskowym). Do 65 r,ż roku ZUS wypłacał mi tzw,rentę kapitałową.Po ukończeniu 65 r,z.ZUS zabrał mi to świadczenie, przeliczając zg z przepisami moją emeryturę i wliczając w jej podstawę pozostałe środki z emerytury kapitałowej. W tym przypadku miałam do wyboru, przejście na swoja emeryturę lub pozostanie na rencie rodzinnej. Wybrałam opcję korzystniejszą, czyli pozostałam na rencie rodzinnej. Ale tym samym nie mam możliwości pobierania emerytury kapitałowej z ZUS, jako dodatkowego świadczenia.
Przypomnę tylko, ze emerytura kapitałowa to środki zgromadzone przeze mnie z tytułu opłacania składek na II filar.
Państwo wprowadzając system II filara emerytalnego wprowadziło w błąd miliony obywateli, obiecując “gruszki na wierzbie” po przejsciu na emeryture. Tymczasem na tej reformie obłowiły się głównie instytucje państwowe (przekształcone na Fundusze emerytalne) i prywatne, a emerytom każdy rząd zabierał w dogodny dla siebie sposób składki. Stało się tak, że ostatecznie ZUS jako główny dysponent owych składek, wypłaca je wg własnych warunków stworzonych oczywiscie przez literę prawa.
A ono nie działa na korzyść obywateli. Gdybym nadal pobierała świadczenie z ZUS w jakimś stopniu wykorzystałabym te srodki, ale poniewaz moim platnikiem jest WBE, inny organ rentowy, ZUS nie chce mi przyznać/zwrócić ponownie wyodrębnionych środków.
Poniewaz nie zgadzam sie z takim stanowiskiem, zaskarzylam decyzję ZUS do Sądu Okręgowego V Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, ale okazało się że w świetle istniejących przepisów prawnych moja skarga została oddalona.
Reasumując: proszę Pana Rzecznika o spowodowanie zmiany przepisów prawnych korzystnych dla obywateli/dla mnie. Proszę o spowodowanie możliwości ponownego wyodrębnienia z mojego subkonta w ZUS pozostałych środków emerytury kapitałowej jako pozostałość II filaru i moja własność) i wypłacenie mi ich w kwocie jednorazowej .
Wierzę,że przyczyni się Pan do sprawiedliwego potraktowania mnie przez ZUS , bo póki co czuje się oszukana przez Państwo i jego organ wykonawczy tj.ZUS.
z poważaniem

Ministerstwo Rodziny,
Pracy i Polityki Społecznej

Departament Ubezpieczeń Społecznych
Zastępca Dyrektora
Sebastian Kamiński

DUS-II.055.9.2025.MBu
Warszawa, dnia 15 kwietnia 2025 r.

Szanowna Pani,

działając na podstawie art. 13 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870), w związku z Pani petycją, dotyczącą możliwości pobierania emerytury kapitałowej jako dodatkowego świadczenia, uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

Kobiecie, będącej członkiem otwartego funduszu emerytalnego (OFE), ze środków zapisanych na subkoncie w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych (ZUS), przysługuje okresowa emerytura kapitałowa[1]. Wysokość okresowej emerytury kapitałowej stanowi iloraz kwoty środków, z uwzględnieniem ich waloryzacji, zapisanych na subkoncie, ustalonych na ostatni dzień miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przyznano okresową emeryturę kapitałową i średniego dalszego trwania życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego[2].
Okresową emeryturę kapitałową ZUS wypłaca wraz z emeryturą lub rentą[3], a więc także z rentą rodzinną.
W przypadku, gdy osoba uprawniona pobiera rentę z innego organu emerytalnego lub rentowego, okresową emeryturę kapitałową wypłaca Oddział ZUS, który ustalił prawo do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (FUS)[4].
Okresowa emerytura kapitałowa przysługuje do dnia poprzedzającego dzień w którym członek OFE osiągnie powszechny wiek emerytalny przewidziany dla mężczyzn, tj. 65 lat, chyba że prawo do świadczenia wygaśnie wcześniej z innych przyczyn[5].
Prawo do okresowej emerytury kapitałowej wygasa z dniem poprzedzającym dzień, w którym członek OFE ukończył 65 rok życia albo wcześniej w przypadku wyczerpania środków zapisanych na subkoncie[6].

Po osiągnięciu wieku emerytalnego, wynoszącego 65 lat przez kobietę, która pobierała

[1] art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 926);
[2] art. 24 ustawy o emeryturach kapitałowych;
[3] art. 30 ust. 2 ustawy o emeryturach kapitałowych;
[4] art. 30 ust. 3 ustawy o emeryturach kapitałowych;
[5] art. 7 ust. 2 ustawy o emeryturach kapitałowych;
[6] art. 9 ustawy o emeryturach kapitałowych;

okresową emeryturę kapitałową do dnia poprzedzającego osiągnięcie tego wieku, emeryturę z FUS oblicza ZUS ponownie z urzędu[7] (tzw. emerytura docelowa).
Nową wysokość emerytury jest obliczana poprzez podzielenie podstawy jej obliczenia przez średnie dalsze trwanie życia ustalone dla wieku 65 lat, obowiązujące w dacie osiągnięcia tego wieku.
Podstawę obliczenia emerytury stanowi suma:

- zwaloryzowanej kwoty składek na ubezpieczenie emerytalne, zapisanych na indywidualnym koncie osoby ubezpieczonej w ZUS do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego ustalona jest emerytura w nowej wysokości,
- zwaloryzowanego kapitału początkowego oraz
- środków zapisanych na subkoncie z uwzględnieniem waloryzacji.

Emerytura z FUS nie może być niższa od kwoty odpowiadającej wysokości emerytury z FUS i okresowej emerytury kapitałowej, przysługującej w dniu poprzedzającym osiągnięcie wieku emerytalnego 65 lat[8].

Powyższe przesądza, że brak jest podstaw prawnych, systemowych i ekonomicznych do jednorazowej wypłaty środków zgromadzonych na subkoncie Zainteresowanej. Środki te z uwzględnieniem waloryzacji stanowią bowiem podstawę obliczenia emerytury Zainteresowanej.

Należy zauważyć, że w przypadku kobiet, które przystąpiły do OFE emerytura ustalana w powszechnym wieku emerytalnym, wynoszącym dla kobiet 60 lat, nie jest świadczeniem dożywotnim, gdyż takim świadczeniem nie jest emerytura okresowa. Emerytura okresowa jest jedynie swoistym świadczeniem przejściowym, stanowiącym formę tzw. programowanej wypłaty, stąd ustawodawca dopuścił jej wypłatę również z rentą, w tym rentą rodzinną. Zgodnie z założeniami reformy emerytalnej ustalenie świadczenia dożywotniego jest możliwe dopiero w wieku 65 lat (przy przyjętym założeniu równego wieku emerytalnego kobiet i mężczyzn). Wtedy też przyznawane świadczenie staje się świadczeniem dożywotnim, a więc emeryturą w klasycznym ujęciu. Jednocześnie jednak radykalnie zmienia się możliwość dziedziczenia zgromadzonych, do wypłaty tego świadczenia, środków na subkoncie osoby ubezpieczonej. Skutkuje to brakiem możliwości ich dziedziczenia po trzech latach pobierania tej emerytury (ustalonej w wieku 65 lat, na tych samych zasadach jak w przypadku emerytur mężczyzn). Emerytura ta podlega powszechnym zasadom zbiegu z innymi świadczeniami emerytalno-rentowymi, w tym również na zasadach wynikających z przepisów o tzw. rencie wdowiej.

Mając na uwadze powyższe, uprzejmie informuję, że w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nie są prowadzone prace w zakresie postulowanym w petycji.

Pouczenie

[7] art. 26c ust. 1 ustawy emerytalnej;
[8] art. 26c ust. 3 ustawy emerytalnej.

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o petycjach, sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

Z wyrazami szacunku

Sebastian Kamiński
Zastępca Dyrektora
Departamentu Ubezpieczeń Społecznych
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/